جامع فرید

۳۳ منظم بهمن، مجوز...

آستان قدس

کتابخانه مرکزی و مرکز اسناد آستان قدس رضوی

نام کتاب صراح اللغة (ج ۱)

مؤلف متن جمال قرشی محشی

شارح مترجم

تاریخ تحریر نوع خط نسخ تعداد سطر ۲۶

عدد اوراق ۲۰۰

موضوع لغت زبان فارسی

طول ۲۳٫۵ عرض ۱۶٫۵ شمارهٔ عمومی ۳۱۵۸۹ ۵

وقفی / خریداری مقام معظم رهبری

تاریخ وقف بهمن ۸۳ نام کاتب

ملاحظات

× نقص الآخر

بسم الله الرحمن الرحيم ١

قال الفقير الى مولاه الغنى عمّا سواه الواثق بالمتعالى عن الولد
الوالد ابو الفضل محمّد بن عمر بن خالد المدعو بجمال القرشى [illegible]
احواله وحصّل آماله احمد الله وهو المحمود بكلّ اللغات
اشكره وهو المشكور على كثرة الهبات و[illegible]
اصلّى على مختار الرسالة بعثة وزمانا ومجلّى ميدان ال[illegible]
ومكانا محمّد الذى تحدّث به على الالسن [illegible]
له كلّ صحبة آية وعلى آله ذوى الناطقين الفصاح [illegible]
اولى المواثيق الصحاح صلوة متصلة الصباح بالرواح [illegible]
تسليما وبعد فانّ صحاح اللغة [illegible]
[illegible]

ما يكافيه ولقد كنت برهة من الزمان فى تطلابه بالشرآء ان تيسّر او باستكتابه حتى ظفرت بنسخة مصححة لخزانة كتب المدرسة الصاحبية البرهانية المسعودية بكاشغر دامت معمورة مبانيها بسعادة بقآء بانيها فى اربع مجلّدات ضخام صحاح كاسمها غير سقام فحملنى استثقالها على الايجاز وطالبنى من وعدته الايجاز بالانجاز فطالما تام رجائى وقعد حتى رأى انجاز دهرى ما وعدتانى لى بعد ما استخرت الله تعالى هذا الطرز الأتى واتانى على نجز حاجتى وعده المأتى فتحريت الايجاز فيه والانتخاب وتجنبت الاطالة والاطناب معرضا عن الاستشهادات بالاشعار دون الامثال والآيات والآثار فما اوردت منها الا ابياتا قلائل حيث اضطررت فيه الى الدلائل لما انّ صاحب الكتاب رحمه الله اطنب غاية الاطناب فى اشعار الاشعار وبيان الانساب وترجمت مفردات اللغة بالفارسية من انواعها الثلث ليشترك فى استفادتها الاوساط والاحداث وحذفت من الاسم والمصدر حالة التجريد آلة التعريف ورسمت على اختلاف ابواب ثلاثيات المصادر عينين هكذا اعع عنيت بهما عينى فعل الماضى والمضارع اذ الاختلاف فيهما واقع ورقمت اختلاف حركاتهما اولا ثم فسرت انواع تلك الحركات بحسب حالاتهما [illegible] مجرد الرقم [illegible] فى الكتابة وتبهم واصطلحت ايضا رقمين هكذا ببن موضع الاولى الثانية من العينين مع بيان انّ المصدر من

2

مادة الكتاب

صراح اللغة

سرا و سهم اسعر نام مردی سعر بالکسر نرخ تسعیر مسعر شد
سعرارة بالکسر گرد آفتاب یعنی ذره سعرة بالضم لون یضرب
الی السواد سعتر زبوده و بالصاد نیستعور اسم موضع او شجر
سفر بفتحتین بریدن مسافت اسفار جماعت و سپیدی روز سفرة
نویسندگان سفر بالکسر و سکون الوسط نبشته اسفار جماعت
قوله تعالی کمثل الحمار یحمل اسفارا سفرة بالضم توشه دان مسافر
سفیر برگ از درخت افتاده و خشک شده و رسول و میانجی
میان قومی سفر بالسکون جمع سافر و نبشتن و روی کشادن
زن و خانه روفتن مسفرة بالکسر جاروب سفارة بالضم خاک
روب سفارة بالکسر میانجی و صلح کردن میان قومی سافر زن روی
کشاده مسافر الوجد آنجه بدانسو دار روی سفور بسفر بیرون شدن
سافر نعت مسافر بسفر کردن سفار مثل یقال سافر البدر و ایضا
آهن که بر بینی شتر نهند چنانکه حکم مراسب را سفر بضمتین
جماعت نافر مسفرة و تعبیر مسفر بالکسر شتر قومی در سفر بسیار شدن
صبح و تابان شدن و روشنائی روز آمدن و فی الحدیث اسفروا
بالفجر فانه اعظم للاجر ای صلوا الفجر مسفرین و یقال طولوها الی الاسفار
برهنه شدن از موی سفار مثل قطام نام چاهی سفیر بکسر تین
شمار و برگ و سبزه سقر نام دوزخ سقر بالسکون سوختن
آفتاب روی را یوم مسمقر و بالصاد ایضا روز بسیار گرم سکر
بالضم مستی سکران مست مونث سکری و هی ایضا جمع و فی لغة
بنی اسد سکرانه للمونث سکاری بالضم و الفتح جمع سکران سکر بفتحتین مست شدن

اسفارم

انسفارم